

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 19-02-1933 מילר נ' אבו סאלח

בפני כבוד השופט אבישי רובס

תובע

אייל מילר

ע"י ב"כ עוה"ד ב. קרפל ושות'

נגד

נתבע

שאדי אבו סאלח

ע"י ב"כ עוה"ד ל. ערפאת

פסק דין

1. התובע הגיש כנגד הנתבע תביעה לפיצוי בסך של 200,000 ₪, בעוולה לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה - 1965 (להלן "החוק").

2. בתמצית, כפי שעולה מכתב התביעה המפורט היטב, התובע עובד כפקח וכמנהל מרחב צפון ברשות שמורות הטבע והגנים. בין יתר תפקידיה, מופקדת הרשות על ענייני שמורות הטבע והגנים הלאומיים וקיימות בידיה סמכויות להגנה על חיות הבר, מכח חוק להגנת חיית הבר - התשט"ו - 1955 והתקנות, לרבות בשמורת ראש הנקרה - אכזיב, שהוגדרה כשמורת אלמוגים, שהדיג בה אסור, לרבות דיג חכות. החל משנת 2017 החלה הרשות לבצע בשמורת ראש הנקרה אכיפה מהודקת של איסור הדיג, כולל דיג ספורטיבי. התובע היה אמון על האכיפה כאמור, כמנהל מרחב הצפון ברשות.

התובע טען, כי הנתבע הוא דייג חובב, העושה דיג לעצמו ונוהג להפר את הוראות החוק, תוך פרסום הדברים במרשתת.

ביום 10.12.2018 נחקר הנתבע על ידי התובע בתחנת משטרת משגב. באותו יום הגיש הנתבע באותה תחנה תלונת שווא נגד התובע. נטען, כי הנתבע בדה ממוחו מעשיה מופרכת לפיה התובע איים עליו ברצח, באמצעות אקדח שלוף, יום קודם לכן - 9.12.2018 (להלן "הפרסום הראשון").

נטען, כי עוד באותו יום (10.12.2018), לאחר שהגיש את תלונת השווא, צילם הנתבע וערך סרט דיבה, שהופץ בקבוצת הפייסבוק "דייג בישראל 2018/2019", המונה 14,224 חברים פעילים, במסגרתו טען, כי התובע הצמיד לראשו אקדח ואיים כי יפוצץ את ראשו (להלן "הפרסום השני").

התובע טען, כי תלונת השווא, שהובילה לחקירה בנסיבות משפילות ומבזות, נסגרה על ידי משטרת ישראל בתוך זמן קצר בנימוק של "העדור אשמה פלילית", לאחר שהתובע הציג

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 19-02-1933 מילר נ' אבו סאלח

עמדנו, שטח גרסתו, המגובה בראיות, ועבר בדיקת פוליגרף. התובע הדגיש, כי לא היו דברים מעולם.

התובע טען, כי הנתבע בצע כלפיו שתי עוולות אזרחיות של הוצאת לשון הרע, לפי סעיף 7 לחוק איסור לשון הרע, ופגע בשמו הטוב בצורה קשה ואגרסיבית. התובע הדגיש, כי הפרסומים מכילים פוטנציאל פגיעה הרסני בשמו הטוב, במשרתו ובכח ההשתכרות שלו. התובע הוסיף, כי הנתבע בקש לפגוע בו, בכוונת זדון, וגם כשניתנה לו הזדמנות להסיר את הפרסומים ולהתנצל, הוא סרב לעשות כן.

התובע טען, כי הוא זכאי לפיצוי ללא הוכחת נזק, בהתאם לסעיף 7א לחוק ומאחר ומדובר בפרסום לשון הרע בזדון, הוא זכאי לכפל פיצוי לפי סעיף 7א(ג) לחוק, בסך של 280,000 ₪. התובע העמיד את תביעתו, משיקולי אגרה, על סך של 200,000 ₪.

3. הנתבע התגונן מפני התביעה וטען, כי "מוכחש תיאור האירוע הנטען אשר התרחש בין התובע לבין הנתבע והנתבע יטען, כי אכן התובע איים עליו ושלף לעברו אקדח והצמיד לנתבע ואיים לרצוח אותו כך היה".

הנתבע בחר שלא להתייחס בכתב הגנתו הלקוני לסעיפי התביעה כסדרם. לטענתו, התובע מנסה להתנקם ולהתעלל בו וכי איים עליו גם במקרים אחרים, במטרה לפגוע בו כדייג.

לגבי הפרסום הראשון, טען הנתבע כי עומדת לו הגנת "אמת דיברתי". הוא טען, כי בחר להגיש את התלונה בתחנת משגב, אמר את האמת, ותאר כיצד התרחש האירוע. לטענתו, התובע שלף אקדח ואמר לו "אני מבטיח לך שאני בסוף אפוצץ לך את הראש". לטענתו, לא מדובר ב"פרסום", כהגדרת מונח זה בחוק.

הנתבע הוסיף, כי לא ידוע לו על סגירת התלונה במשטרה נגד התובע עקב העדר אשמה. הוא הבהיר, כי יאחוז בכל האמצעים העומדים לרשותו כדי לשנות את ההחלטה.

לגבי הפרסום השני, טען הנתבע כי עומדת לו הגנת "אמת דיברתי". הוא אישר שפרסם בקבוצת הפייסבוק של חובבי הדייג, שמונה 14,224 חברים פעילים, תיאור של האירוע וכיצד התובע "השליף אקדח על ראשו מטווח אפס". הנתבע טען, כי התכוון ליידע את חבריו בעמוד הפייסבוק, לאחר שפנו אליו בכל מיני שאלות בנוגע לאירוע וכי פעל על פי דין, כדי להתריע מפני אירועים דומים בעתיד.

הנתבע טען, כי התובע לא נפגע וכי מדובר בתביעה קנטרנית, שיש לדחותה.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 19-02-1933 מילר נ' אבו סאלח

4. במהלך ישיבת קדם המשפט ביום 17.11.2019, אשר ב"כ הנתבע כי מתקיים יסוד הפרסום, בשני הפרסומים המיוחסים לנתבע. בנוסף, הסכים ב"כ הנתבע, כי בנסיבות העניין, נוכח מהות טענות הנתבע, יש מקום להפוך את נטל הראיה. בהתאם, הורתי על היפוך נטל הראיה ולכן, הביא הנתבע ראיותיו להוכחת טענותיו לפני התובע. בנסיבות העניין, לא מצאתי מקום לפצל את הדיון בין שאלת החבות והנזק.

5. במסגרת ישיבת ההוכחות העידו מטעם הנתבע הוא עצמו ומר עלי טרביה - חברו. מטעם התובע העידו התובע עצמו, גב' איילה מילר - אשתו, פקד ערן טמפלר - ראש משרד חקירות בתחנת נהריה (קצין פשעים של תחנת נהריה בזמן הרלוונטי לארועים נשוא התביעה) ומר גיא איילון - מנהל מחוז צפון ברשות הטבע והגנים. עדי הצדדים העידו בעל פה, בחקירות ראשיות ונגדיות. ב"כ הצדדים סיכמו את טענותיהם בכתב ומכאן פסק הדין.

דיון והכרעה

6. לצורך הכרעה בשאלות שבמחלוקת, ראוי לעמוד תחילה על השתלשלות העניינים לאשורה והרקע לפרסומים הנטענים.

7. התובע עובד כפקח וכמנהל מרחב צפון ברשות שמורות הטבע והגנים. התובע מתגורר ביישוב בגליל המערבי (אבהיר, כי נוכח הראיות שהובאו בפני, אני נמנע מלציין בפסק הדין את כתובת מגוריו, אף שפרט אותה בכתב התביעה), נשוי ואב לשלושה ילדים. התובע שרת שירות חובה ביחידת עילית ועדיין משרת באותה יחידה במילואים.

8. רשות שמורות הטבע והגנים, מעסיקת התובע, היא תאגיד סטטוטורי מכח חוק הגנים הלאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח - 1998. הרשות מופקדת על כל ענייני שמורות הטבע והגנים הלאומיים, לרבות טיפול, שמירה ופיקוח עליהם. בנוסף, נתונות לרשות סמכויות מכח חוק להגנת חיית הבר, התשט"ו - 1955.

שמורת אכזיב, ששטחה מגיע עד לגבול לבנון בראש הנקרה, היא שמורת אלמוגים. לפי תקנות שמירת ערכי טבע (איסור פגיעה בערכי טבע מוגנים והגנה עליהם), התשכ"ח - 1968, הדייג בשמורה המוגנת אסור. במהלך שנת 2005 פרסם השר להגנת הסביבה אכרזה לפיה, בין היתר, ערכי הטבע בשמורת הים התיכון (הכוללת גם את שמורת אכזיב), הם ערכי טבע מוגנים. לפיכך, קיים איסור לפגוע בדגה בשמורת אכזיב.

כפי שעולה מכתב התביעה (הנתבע לא כפר בכך בכתב ההגנה), בעשור האחרון הפך תחום דייג החכות למתוחכם ומסוכן יותר לשמורה. החל משנת 2017 החלה הרשות לבצע אכיפה

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 19-02-1933 מילר נ' אבו סאלח

מהודקת יותר של איסור הדייג במקום. בין היתר, היה התובע אמון על אכיפת איסור הדיג בשמורה.

מטבע הדברים, הדייגים, לרבות דייגים חובבנים, לא היו שבעי נחת מאיסור הדיג ומדיניות האכיפה וניצלו את זכותם להפגין נגדן. יש מביניהם, שגם המשיכו לדוג בשמורה, חרף האיסור המפורש.

הנתבע הוא דייג חובב והיה מבין אלה שהמשיכו לדוג בשמורה. הוא הגדיל לעשות, ואף פרסם במרשתת סרטונים, בהם הוא מתגאה בהפרת הוראות הדין. כך, ביום 24.11.2018, פרסם הנתבע סרטון, שצולם בשמורה, במסגרתו התגאה שהוא וחבריו הדייגים דגים בשמורה. הנתבע לא הסתפק בכך, אלא קרא לתובע "אייל, אנחנו בשמורה, אם אתה גבר תגיע אלינו" (ראה מוצגים ת/15 ות/16 וכן, עמ' 46 לפרוטוקול).

9. ביום 27.11.2018 הגיע הנתבע לתחנת המשטרה בנהריה כדי לתאם הפגנה. זו היתה הפעם הראשונה שהתובע והנתבע נפגשו (עדות התובע בעמ' 38, שורה 23 ועמ' 45, שורות 22 - 27 לפרוטוקול ומוצג ת/2, עמ' 2, שורות 22 - 22)). התובע, ששהה באותה עת בתחנה, בקש לחקור את הנתבע בנוגע לדיג אסור בשמורה עקב הסרטון שהעלה ביום 24.11.2018 (עמ' 39 ועמ' 46, שורות 6 - 8 לפרוטוקול). הקצין במקום בקש להפריד בין תיאום ההפגנה לבין החקירה. לפיכך, זומן הנתבע לחקירה ליום 10.12.2018 בתחנת המשטרה במשגב (עדות התובע בעמ' 51, שורות 20 - 21 ועדות הנתבע, בעמ' 5, שורות 17 - 20 לפרוטוקול).

10. אין חולק, כי בין לבין, ביום 30.11.2018, נפגשו השניים בסיום הפגנה שנערכה באכזיב.

11. ביום 10.12.2018 התייצב הנתבע במשטרת משגב ונחקר על ידי התובע (עמ' 5, שורות 17 - 20 לפרוטוקול). התובע טען, כי במהלך החקירה הציג בפני הנתבע את הסרטון מיום 24.11.2018 ובשלב מסוים, הנתבע התרגז ושוטר נוסף נאלץ להישאר במקום, כדי שניתן יהיה לסיים את החקירה (עמ' 39 לפרוטוקול).

12. באותו יום הגיש הנתבע תלונה נגד התובע בתחנת המשטרה במשגב. על פי ההודעה שנגבתה ממנו בשעה 19:28, טען הנתבע כדלקמן:

".... אתמול בסביבות השעה 18:00 בערב הייתה בחוף אכזיב נהריה הייתה ביחד עם החברים שלי בשם עלי רשיד טרביה, ירדנו לחוף בלי כלים ירדנו לשבת ולשתות כוס קפה ואז ברגע שעליתי לרכב בכדי להביא בקבוק מים ופתאום ראיתי את אייל מילר מאחורי עם הטנדר של הפקחי שמירת טבע והוא מכיר אותי מהפייסבוק ואל אותי אם אני דג שם ואמרתי לו שאני לא דג

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 19-02-1933 מילר נ' אבו סאלח

בו ואז הוא התחיל לדבר על ההפגנות שאני עושה וכל האנשים שאני מביא מכל הארץ לראש הנקרה בכדי להפגין ואני בסוף והבטחתי לו שאנחנו נפתח לדג ספורטיבי חוקי ואז הוא אמר לי שזה בחלום שלך ובחלום של אבא שלך ולא קבל את זה ואני אמרתי לו אל תביא את השם של אבא שלי והתחלנו שנינו לצעוק שם במקום אחד על השני ואז שלף אקדח ואמר לי בסוף אני מבטיח לך שאני בסוף יפוצץ לך את הראש ואז בזמן הזה הגיעו החברים שלי מהחוף למטה וראו אותנו וצעקו עליו ואז החזיר את האקדח להתקפל מהמקום".

(מוצג ת/2 - הפרסום הראשון. השגיאות במקור - א.ר.).

הנתבע אישר, כי ראה את התובע פעם ראשונה בתחנת המשטרה נהריה ביום בו קבל אישור להפגין, אולם שמע עליו לפני כן. הוא לא ידע מה סוג או צבע האקדח באמצעותו איים עליו, כביכול, התובע ולא ידע מה מספר הרכב בו נהג התובע (מוצג ת/2).

13. בהמשך אותו יום, צולם התובע כשהוא נוהג ברכבו (בדרכו חזרה מתחנת המשטרה במשגב) ואומר את הדברים הבאים:

"ערב טוב חברים, יש לי משהו להגיד לכם. אתמול בשעה 5 היינו במשטרת נהריה לקחנו את האישור להפגנה הבאה ביום שישי ואחר כך יצאנו אני ועוד 3 חברים לראות את המקום בראש הנקרה כי החלטנו מקום הפגנה, כאילו עלינו למעלה יותר לראש הנקרה ליד הכיכר. אז החלטנו ללכת לראות את המקום ואם יש חניות מספיקות כאילו למכוניות שבאות וכל (לא ברור) להפגנה אז הסתובבנו שם, ראינו והחלטנו ביחד. בחזרה הגענו לאנדרטה, עצרנו שם בצד וירדנו למים לשתות כוס קפה, היה לנו קומקום קפה, ישבנו קצת ועליתי לאוטו להביא בקבוק מים, עליתי למעלה, פתאום אני רואה את הטנדר של (לא ברור), שמורת טבע, (לא ברור) לא התייחסתי, לקחתי את הבקבוק, פתאום הוא יורד אחד מהפקחים אייל הזה, הוא אומר לי 'מה אתה באת לדוג פה?' אמרתי לו 'לא, אני לא דג פה'. אני באתי לראות את המקום של ההפגנה ועכשיו פה אנחנו שותים כוס קפה'. התחיל איתי 'אתה מביא לי את האנשים, אתה לא יודע מה כל העניינים האלה, התחיל כאילו בא הולך להיות ביום שישי, אמרתי לו 'תהיה לך הפתעה יפה מאוד' אז הוא התחיל כאילו להגיד לי 'אתה עושה לי צרות, אתה עושה לי בעיות, אתה חושב עצמך לא יודע מי'. אמרתי לו 'אני שום דבר, אני אחד מהדייגים שנמצאים בישראל, הדייגים הספורטיביים'. חשוב מאוד שנגיד ספורטיביים כי נמצאים פה בארץ (לא ברור) מהדיג, נאסרו מהדיג בראש הנקרה, ואנחנו עושים את כל הדברים החוקיים הקשורים להחזיר את הים לאזרחים, ובמיוחד ראש הנקרה'. אז

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 19-02-1933 מילר נ' אבו סאלח

הוא התחמם ואני התחממתי האמת קצת, ובסוף בסוף יצא לו להגיד לי והשליף אקדח קודם כל על הראש שלי מטווח אפס, נשבע לכם, והבטיח לי שהוא בסוף יפוצץ לי את הראש. עכשיו, עד שבאו חברים שלי מלמעלה, הצעקות שלנו, הוא התקפל והלך. היום הזמין אותי לחקירה במשגב, במשטרת משגב, הוא עשה את החקירה והקשבתי לו לכל מה שדיבר עניתי, כל מה ששאל עניתי. בסוף בסוף נגמר לא יפה, נגמר בצעקות וכל הדברים האלה. והגשתי את התלונה, מה שצריך להגיש, מה שהיה אתמול הגשתי תלונה. חברים, אני האמת עושה הכול בשבילכם ואני מאמין בכם ואם אתם רואים שלא צריך כל העניין הזה, תגידו לי, אין לי בעיה, אני מפסיק. אבל אני עושה הכול בשבילכם ולפי מה שאמרתם לי וכל התמיכות שתמכתם בי אז אני משקיע מהזמן שלי ועל חשבון הילדים שלי ועל חשבון אשתי, על חשבון הבית שלי, משקיע בשבילכם... אז אני מבקש מכם יום שישי בעזרת השם בשבוע הבא הזה, בסוף השבוע יש לנו הפגנה מ-12 עד 2 בראש הנקרה...".

(מוציגים ת/3 ו - ת/4 וכן, עמ' 14 לפרוטוקול. הפרסום השני. ההדגשות שלי - א.ר.).

אין חולק, כי הסרטון הופץ על ידי הנתבע עוד באותו יום בקבוצת הפייסבוק "דייג בישראל 2018/2019", המונה 14,224 חברים (סעיף 9 לכתב ההגנה ועמ' 5, שורות 6 - 8 לפרוטוקול). הפרסום גרר אחריו עשרות תגובות של חברי הקבוצה, חלקן תגובות הכוללות כשלעצמן איומים על התובע (ראה מוצג ת/5).

התובע נחשף לסרטון באותו לילה, לאחר שנכנס לקבוצת הפייסבוק של הדייגים. התובע הבהיר, כי קבוצת הפייסבוק שמשה לו מקור מידע רלוונטי לעבודתו, כאיש רשות שמורות הטבע והגנים, העוסק בפיקוח על דיג (עמ' 39, שורות 25 - 31 לפרוטוקול). לאור התגובות המתלהמות לסרטון, פנה התובע מיד לחברים בקבוצה כדלקמן:

"ערב טוב לכולם. לפני שאתם מאבדים עשתונות. אתם מנהלים מאבק חוקי על הדייג בשמורה. אני אתמול לא פגשתי את שאדי ובטח שלא שלפתי אקדח (כי ב12 שנות פיקוח לא הנחתי יד על האדח (צ"ל "האקדח" - א.ר.) אפילו פעם אחת). מי שבוחר להאמין לשאדי, שייהנה. אני מבקש שלא להידרדר ל אלימות שכזו".

(מוציג ת/5, עמ' 4 ומוציג ת/17. השגיאות במקור - א.ר. בנוסף, ראה עמ' 47, שורות 5 - 23 לפרוטוקול).

פנייתו של התובע לא הועילה והועלו אחריה תגובות רבות נוספות, חלקן מאיימות.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 19-02-1933 מילר נ' אבו סאלח

14. התלונה שהגיש הנתבע ביום 10.12.2018 במשטרת משגב הועברה לטיפול משטרת נהריה, נוכח מקום ביצוע העבירה הנטענת. בעקבות התלונה זומן התובע לחקירה באזהרה, בחשד שאיים על הנתבע באמצעות אקדח שהיה ברשותו. התובע כפר בחשדות המיוחסים לו ונתן גרסה מפורטת, העולה בקנה אחד עם השתלשלות העניינים, כפי שפורטה לעיל. בין היתר, הבהיר התובע כי ביום 9.12.2018 החל משעות אחה"צ שהה בביתו עם ילדיו וכי ניתן לראות במצלמות האבטחה בביתו, כי יצא לקחת את ילדיו לחוגים והחזיר אותם. התובע הסכים לערוך עימות עם הנתבע ולעבור בדיקת פוליגרף (מוצג ת/10).

בהמשך, נערכה לתובע בדיקת פוליגרף, במסגרתה נשאל שתי שאלות. האחת - האם הוציא נשק מהחגורה לעיני הנתבע. השניה - האם שלף אקדח מול הנתבע. התובע השיב בשלילה לשתי השאלות ונמצא דובר אמת (ת/8). הנתבע מצידו, סרב לבצע בדיקת פוליגרף בנוגע לגרסתו (ראה מוצג ת/9 - מזכר מיום 10.1.2019 וכן, עדות פקד טמפלר, בעמ' 31 לפרוטוקול).

15. התלונה שהוגשה נגד התובע ביום 10.12.2018 נסגרה ביום 16.1.2019 בעילה של "העדר אשמה" (מוצג ת/11) וראיה לכך, שאין רישום בתדפיס הרישום הפלילי שלו במשטרה (ת/12).

16. התביעה נשוא תיק זה הוגשה מכח חוק איסור לשון הרע. הכרעה בתביעה מסוג זה מצריכה מעבר בין מספר שלבים, מעבר לשלב הבירור העובדתי, בו נבחנת שאלת נסיבות הארוע. בשלב הראשון נבחנת השאלה, אם הביטוי מהווה לשון הרע על פי אחת מארבע החלופות בהגדרה בסעיף 1 לחוק, והאם מתקיים יסוד הפרסום כמשמעותו בסעיף 2 לחוק. רק אם התשובה חיובית עוברים לשלב הבא ובוחנים אם הביטוי חוסה תחת ההגנות הקבועות בחוק. במדה והפרסום לא נהנה מההגנות המפורטות בחוק, יש לעבור לשלב האחרון בו נבחנים הסעדים המתאימים, לרבות פיצויים (ראה ע"א 751/10 פלוני נגד דיין - אורבך 8.12.2012) וכן, ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נגד הרציקוביץ, פ"ד נח (3) 558, 568). נראה, כי שלבים ראשון ושני מתקיימים בענייננו, ללא עוררין.

17. סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, מגדיר את המונח "לשון הרע" כדלקמן:

"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול -

- (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם.
- (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
- (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, משלח ידו או במקצועו".

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 1933-02-19 מילר נ' אבו סאלח

(4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו;".

18. על מנת לקבוע האם אמירה מסוימת מהווה לשון הרע, יש לפרשה. המבחן לפרשנות הפרסום הוא מבחן אובייקטיבי. בעת פרשנות הפרסום יש לעמוד על מובנו של הביטוי ועל המשמעות הטמונה בו. יש לשלוף מתוך הביטוי את פרשנותו הסבירה ולברר אם מדובר בביטוי הגורם להשפלת אדם פלוני בעיני האדם הסביר. יש לייחס לביטוי את המשמעות הסבירה של המילים לפי הקשרן, תוך התחשבות באופיו, ובהתאם לתפיסות מקובלות של האדם הסביר. כאשר בית המשפט נתקל בקושי פרשני, עליו להעדיף את הפרשנות שלפיה הביטוי איננו לשון הרע (ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נגד הרציקוביץ', פ"ד נח(3) 558). לצורך בחינת משמעות הדברים, אין חשיבות לכוונת אומר האמרה (המפרסם) ואין חשיבות לשאלה, כיצד הבין את הדברים בפועל מי שקרא או שמע אותם. המבחן הקובע הוא מהי לדעת השופט היושב בדין המשמעות שקורא סביר היה מייחס למלים (ע"א 723/74 גאל תומרקין נגד אליקים העצני, פ"ד מג(2) 333; ע"א 1104/00 אפל נגד חסון, פ"ד נו(2) 607). עם זאת, אל המובן הטבעי והרגיל של המילים אין להגיע תוך בידוד וניתוק מהקשרן, אלא נהפוך הוא, יש לראותן על הרקע הכללי בו הובאו ובהקשר הדברים בו פורסמו (ע"א 723/74 הוצאת עתון "הארץ" בע"מ ואח' נגד חברת החשמל לישראל בע"מ ואח', פ"ד לא(2) 281, 300 וע"א 1104/00, לעיל, בעמ' 617 - 618).

19. משמעות האמירות בשני הפרסומים נשוא התביעה ברורה ואין צורך להרחיב בעניין זה. הפרסומים ייחסו לתובע איום ברצח באמצעות נשק, תוך שימוש לרעה בתפקידו כפקח הרשות. מדובר באמירות המייחסות לתובע עבירות פליליות, וככאלה הן מהוות לשון הרע (ראה ע"א 310/74 אליהו שטרית נגד שלמה מזרחי, פ"ד ל(1) 389 וכן, א. שנהר, **דיני לשון הרע** (תשנ"ז - 1997), בעמ' 128). בנוסף, יש באמירות אלו כדי להשפיל ולבזות את התובע בפני אלו הממונים עליו ולפגוע במשרתו, והן מהוות לשון הרע בהתאם להגדרת מונח זה בסעיף 1 לחוק.

20. סעיף 2(א) לחוק איסור לשון הרע קובע, כי פרסום יכול שייעשה בדרכים שונות, בין היתר בעל פה, בכתב או בדפוס "וכל אמצעי אחר". סעיף 2(ב) לחוק קובע, כי **"רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות... אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע"** וכן, **"אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות להגיע לאדם זולת הנפגע"**.

הגדרת המונח "פרסום" בחוק רחבה והיא כוללת כל מעשה של העברת מסר לאדם אחד או יותר זולת הנפגע (א. שנהר, לעיל, בעמ' 85 - 86). פרסום, כמשמעו בחוק, הוא העברתה של ידיעה משפילה או מבזה לאדם אחר זולת הנפגע.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 1933-02-19 מילר נ' אבו סאלח

הפרסום הראשון - הגשת התלונה במסמך מקיימת את דרישת הפרסום, שכן חוקר המסמך שגבה את ההודעה הוא "אדם זולת הנפגע". הפרסום השני נעשה באמצעות הפצת הסרטון בקבוצת פייסבוק בה חברים 14,224 חברים פעילים.

אני קובע, אפוא, כי יסוד הפרסום, הבא לידי ביטוי בסעיפים 2 ו-7 לחוק, מתקיים אף הוא בכל הנוגע לשני הפרסומים נשוא התביעה.

21. הנתבע לא טען בכתב ההגנה כי עומדות לו אילו מההגנות הקבועות בחוק איסור לשון הרע, למעט ההגנה בסעיף 14 - הגנת אמת הפרסום, המורה כדלקמן:

"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום עניין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כן בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש".

בע"א 10281/03 אריה (אריק) קורן נגד עמינדב (עמי) ארגוב (12.12.2006) דן בית המשפט העליון בהרחבה בהגנת אמת בפרסום וסקר את הפסיקה שיצאה מכוח סעיף 14 לחוק. כפי שנקבע בפסק הדין הנ"ל, שני יסודות מצטברים נדרשים להוכחת הגנה זו - אמיתות תוכן הפרסום וקיומו של עניין ציבורי בפרסום. ההכרעה בדבר קיומם של שני אלה נעשית על פי מבחן אובייקטיבי (א. שנהר, לעיל, עמ' 216). יסוד אמיתות הפרסום עיקרו בבחינה, האם תואם תוכנו של הפרסום את האמת, את המציאות "האובייקטיבית" (ע"א 3199/93 קראוס נגד ידיעות אחרונות בע"מ, פ"ד מט(2) 843, 857). דרישה זו באה להבטיח, כי במסגרת ההגנה על שמו הטוב של אדם, לא תינתן הגנה לפרסום שאין בו אמת. מאידך, אין נדרשת זהות מוחלטת בין מצב הדברים בפועל לבין תוכן הפרסום, אלא נדרש כי המשמעות הכללית העולה מן הפרסום והתוכן העולה ממנו יתאמו (א. שנהר, לעיל, בעמ' 221). היסוד השני בהגנה נוגע לאינטרס הציבורי בפרסום ובמסגרתו נבחן האם מתקיים אינטרס ציבורי בפרסום. יסוד זה מתקיים, אם ניתן לומר שהבאת המידע בפני הציבור תתרום ליכולתו לגבש את דעתו בעניינים ציבוריים או להביא לשיפור אורחות חייו (א. שנהר, לעיל, בעמ' 225).

הנטל להוכיח את אמיתות הפרסום מוטל על המפרסם הטוען לתחולת ההגנה, הנדרש להוכיח - על פי הכלל הנוהג במשפט האזרחי - כי מאזן ההסתברויות נוטה לטובתו (ע"א 3199/93, לעיל). נטל זה אינו פשוט ולא בנקל יעלה בידו של מפרסם להרימו. מקום בו מייחס הפרסום לנפגע ביצוע עבירות פליליות, נדרשות מהמפרסם הטוען לתחולת ההגנה ראיות בעלות משקל משמעותי התואם את חומרת ההאשמות (ע"א 2657/04 וילדר נגד ד"ר ניסנקורן (19.7.2006)). בעניין הגנת אמת בפרסום ראה גם ע"א 89/04 ד"ר יולי נודלמן נגד

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 19-02-1933 מילר נ' אבו סאלח

נתן שרנסקי (4.8.2008)). נטל הבאת הראיות להוכחת אמיתות הפרסום עבר, כאמור, לכתפי הנתבע ולכן הוא פתח בהבאת הראיות.

22. עדות הנתבע באשר לארוע שהתרחש, לטענתו, ביום 9.12.2018, במהלכו שלף התובע את נשקו ואיים לרצוח אותו ("יפוצץ לו את הראש"), היתה מלאה בסתירות, בין אם סתירות פנימיות ובין אם סתירות למול עדויות אחרות, לרבות העדות הנוספת היחידה של עלי חברו. אף ללא קשר לגרסת התובע והראיות שהציג, עליהן אעמוד בהמשך, גרסאות הנתבע אינן יכולות לעמוד.

א. בכל הנוגע לשעת הארוע - בפרסום הראשון טען הנתבע, כי הארוע התרחש בסמוך לשעה 18:00 (מוצג ת/2, שורה 3). בתשובה לשאלה מס' 8 לשאלון שנשלח אליו על ידי התובע, השיב הנתבע, כי הארוע התרחש בין השעות 19:00 - 20:00 (מוצג ת/1). בחקירתו הנגדית טען הנתבע, כי הארוע התרחש בין השעות 18:00 - 19:00 (עמ' 5, שורה 25 ועמ' 9, שורה 25 לפרוטוקול). משנשאל הנתבע האם היה חושד או אור בעת שהגיע לאנדרטה עם חבריו, השיב תחילה כי "היה גשם" (עמ' 10, שורות 32 - 34 לפרוטוקול), אף שכלל לא נשאל על כך (ודוק, אם היה גשום באותה עת, תמונה הגרסה לפיה הוא וחבריו עצרו במקום לשתות קפה). לאחר מכן, טען כי היה חשוד וכי הם עמדו תחת עמודי התאורה (עמ' 10, שורות 37 - 38 לפרוטוקול). אלא, שעיון בתמונה של המקום (ת/7) מעלה, כי לא מצויים כלל עמודי תאורה בקרבת האנדרטה.

עלי, חברו של הנתבע, טען מנגד, כי בעת הארוע "היה קצת אור" (עמ' 36, שורה 36 עד עמוד 25, שורה 1 לפרוטוקול). גרסאות שני החברים סותרות, אפוא, בנקודה זו.

ב. בכל הנוגע לשאלת זהות החברים של הנתבע ש"נכחו" בארוע - בכתב ההגנה לא הזכיר הנתבע כמה מחבריו נכחו במקום בעת הארוע ולא ציין שמותיהם.

בהודעתו במשטרה מיום 10.12.2018, בעת שהגיש את התלונה נגד התובע, הזכיר הנתבע אך את שמו של עלי, כמי שנכח במקום (ת/2, שורה 4).

בניגוד להודעה במשטרה, בתשובותיו לשאלות 3 ו-7 לשאלון שנשלח אליו, השיב הנתבע כי הגיע לתחנת המשטרה ביום 9.12.2018 עם ארבעה חברים - עלי טרביה, מועתז מוקטור, ג'יהאד עיסא מכפר כנא וסמי מאבו סנאן וכי אותם ארבעה חברים נכחו בארוע לאחר מכן וראו את התובע מאיים עליו באקדח (מוצג ת/1).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 19-02-1933 מילר נ' אבו סאלח

בחקירתו הנגדית טען הנתבע, כי רק שלושה חברים היו במקום - עלי טרביה, ג'יהאד ומועתז (עמ' 6, שורה 1 לפרוטוקול). משעומת עם תשובותיו בתצהיר התשובות לשאלון, טען כי הוא כלל לא מכיר את התצהיר והיכן חתם עליו, למרות שזיהה את חתימתו על התצהיר (עמ' 6, שורות 9 - 26 לפרוטוקול). בהמשך, ניסה לתרץ את הסתירה בכך שהתכוון שהוא הרביעי (עמ' 7, שורה 11 - 15 לפרוטוקול). הוא טען, כי אינו מכיר את סמי מאבו סנאן (עמ' 7, שורות 20 - 22 לפרוטוקול). מדובר בתצהיר תשובות לשאלון, עליו חתם הנתבע בפני עורך דין. לא יתכן שמישהו אחר מלבדו ציין בתצהיר את שמו של אותו סמי מאבו סנאן. הנתבע לא נתן הסבר כלשהו, שלא לומר הסביר מניח את הדעת, לסתירות בגרסתו בעניין זה.

ג. בכל הנוגע לנסיעה מתחנת המשטרה לאנדרטה - הנתבע טען, כי הוא וחבריו, תהא גרסתו אשר תהא באשר למספרם או זהותם, נסעו מתחנת המשטרה, שם נטלו את אישור ההפגנה, לאזור בו אמורה היתה להתקיים ההפגנה. משם נסעו לאנדרטה, שם התרחש האירוע. לטענתו, נסעו כל הארבעה ברכבו (עמ' 3, שורות 3 - 10 לפרוטוקול). בהמשך חקירתו הנגדית, שינה הנתבע גרסתו וטען, כי הארבעה נסעו לאנדרטה ישירות מתחנת המשטרה בנהריה (עמ' 10, שורות 10 - 11 לפרוטוקול).

גם בהודעתו במשטרה מיום 10.12.2018, לא הזכיר כלל הנתבע את הנסיעה לאזור ההפגנה בראש הנקרה וטען, כי הוא וחבריו נסעו ישירות לאנדרטה בחוף אכזיב (מוצג ת/2, שורות 2 - 4).

יתירה מזאת, הנתבע טען בחקירתו הנגדית, שכל הארבעה נסעו מתחנת המשטרה לאנדרטה ברכבו, כי האוטו של ג'יהאד "נעמד בנהריה" (עמ' 10, שורות 12 עד 23 לפרוטוקול).

בניגוד לגרסת הנתבע, טען עלי בעדותו, כי הארבעה הגיעו לאנדרטה בשני רכבים - הנתבע ועלי ברכבו של הנתבע והשניים האחרים ברכב אחר (עמ' 25, שורות 7 - 10 לפרוטוקול). העד אף תאר את חניית שני הרכבים במקום "אחד ליד השני" (עמ' 26, שורות 13 - 17 לפרוטוקול).

נמצא, כי גם בנוגע לנסיעה מתחנת המשטרה לאנדרטה, התגלו סתירות בגרסאותיו השונות של הנתבע, כמו גם מול גרסת העד עלי מטעמו.

ד. סתירות מהותיות נוספות נתגלו בגרסאות הנתבע והעד מטעמו, באשר למיקום הארוע הנטען. הנתבע ועלי נתבקשו לסמן מיקומים של חניית הרכבים, מקום הישיבה ליד האנדרטה ומקום העימות עם התובע. הנתבע טען, כי מיקום הרכבים

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 19-02-1933 מילר נ' אבו סאלח

כלל לא מופיע בתמונה, בעוד שעלי סימן את מקום חניית הרכבים. גם יתר המיקומים שסימנו לא עלו בקנה אחד (ראה מוצגים ת/6 ות/7 וכן, עדויות הנתבע ועלי בעמ' 11 - 12 ועמ' 26 - 29 לפרוטוקול).

עדויות הנתבע והעד עלי מטעמו היו בלתי סדורות, נתגלו בהן סתירות מהותיות בפרטים שונים והן לא היו אמינות.

23. אם לא די בכך, חרף הנטל המוטל לפתחו ולמרות שלפי גרסתו נכחו בארוע הנטען לפחות שני חברים נוספים שלו - מועתז וגיהאד, נמנע הנתבע מלזמנם לעדות. טענותיו בדבר "איומים", כביכול, על אותם עדים, לא נתמכו בראיה כלשהי ולא מצאתי בהן ממש. הלכה היא, כי הימנעות מלהביא ראיה שיכולה היתה לתמוך בטענתו של בעל דין, מקימה חזקה שבעובדה כי היה באותה ראיה לפעול לחובת אותו בעל דין (ע"א 2275/90 לימה נגד רוזנברג, פ"ד מז(2) 605, ע"א 565/88 הבנק למימון ולסחר בע"מ נגד מתתיהו, פ"ד מה(4) 651, 658). משנמנע הנתבע מלהביא לעדות את שני החברים הנוספים שנטען כי היו עדים לארוע, הרי שהדבר פועל לרעתו במישור זה. גם אם העדים אינם בשליטתו, למרות שמדובר בחבריו, היה בידי הנתבע לבקש לזמנם באמצעות בית המשפט. הוא נמנע מלעשות כן, חרף הנטל המוטל לפתחו, ויש בכך להוביל למסקנה לפיה היה בעדותם לפעול לחובתו.

24. שונים הם פני הדברים, בכל הנוגע לגרסת התובע ועדיו. התובע מסר בחקירתו הראשית גרסה סדורה וקוהרנטית באשר להשתלשלות העניינים.

הוא העיד, כי בשנת 2018 למדה אשתו לימודי פסיכותרפיה באוניברסיטת חיפה. בימי ראשון בשבוע היא נהגה לסיים את עבודתה כעובדת סוציאלית במשרד הבריאות בנהריה בשעה 18:00 ומיד נסעה לחיפה, מאחר ובשעה 20:00 החלה הדרכה. לפיכך, בימי ראשון, החל מהשעה 16:00, הוא היה עסוק בטיפול בשלושת ילדיו, שהיו באותה עת בני 10, 8 וחמש וחצי, בהתאמה (עמ' 39, שורה 36 עד עמוד 40, שורה 6 לפרוטוקול).

25. התובע הסביר, כי ביום 9.12.2018, החל מהשעה 16:00, כבכל יום ראשון באותה שנה, הוא היה עסוק בטיפול בילדיו, לרבות הסעות של שני הבנים לחוגי כדורגל, אחד אחרי השני, הלוך וחזור, בתוך היישוב. התובע הבהיר, כי מותקנות בביתו מצלמות אבטחה, מאחר ובעבר היה מאויים (עמ' 40, שורות 7 - 14 לפרוטוקול).

סרטוני האבטחה מהמצלמות, 330 במספר, מוכיחים מעבר לכל ספק, היכן היה התובע ביום 9.12.2018, בין השעות 16:00 - 23:00 (מוצג ת/14) והם נמסרו לב"כ הנתבע במסגרת ההליכים המקדמיים. במהלך עדותו הסביר התובע, בעזרת הסרטונים הרלוונטים (ת/13), היכן היה בכל נקודת זמן ביום 9.12.2018, החל מהשעה 16:00 ואילך, כדלקמן:

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 19-02-1933 מילר נ' אבו סאלח

א. בסרטון הראשון נראה רכב רשות הטבע והגנים הירוק שברשות התובע חונה בפתח הבית ביישוב. בשעה 16:47 (עדיין אור בחוץ) יצא התובע מהבית יחד עם בנו האמצעי והבת הקטנה, כדי להסיע את הבן לחוג הכדורגל. השלושה נכנסו לרכב ונסעו בשעה 16:48 ו - 41 שניות.

ב. בשעה 16:57 חנה התובע את הרכב בחזית הבית, יצא מהרכב עם בתו הקטנה והם נכנסו לבית בשעה 16:58 ו - 50 שניות.

ג. כעבור כשעה, בשעה 17:47, יצא התובע מביתו עם בנו הבכור (כשהוא לבוש בתלבושת כדורגל) ובתו הקטנה. הרכב עזב את החניה בחזית הבית בשעה 17:48.

ד. כעבור כ - 6 דקות, בשעה 17:54, חנה התובע את הרכב פעם נוספת בחזית הבית. התובע, בנו האמצעי והבת הקטנה יצאו מהרכב ונכנסו לבית בשעה 17:55.

ה. בשעה 18:56 יצא התובע מביתו יחד עם בתו הקטנה, להחזיר את הבן הבכור מהחוג. הם נכנסו לרכב ונסעו בשעה 18:57 ו - 50 שניות.

ו. בשעה 19:10 נראה הרכב נכנס לחניה בחזית הבית. התובע, בנו הבכור ובתו הקטנה יצאו מהרכב, התובע נעל את הרכב והשלושה נכנסו לבית בשעה 19:10 ו - 58 שניות. מאותה עת לא נסע רכבו של התובע באותו יום.

ז. בשעה 21:55 נראה רכב נוסף מסוג סוזוקי איגניס נכנס לחניה בפתח הבית, בצד רכב רשות שמורות הטבע. אשתו של התובע נראית יוצאת מהרכב ונכנסת לבית בשעה 21:56.

(ראה עמ' 39, שורה 36 עד עמ' 44 שורה 11 ועמ' 44, שורות 28 - 36 לפרוטוקול).

26. עדות התובע באשר לשגרת יומה משפחתו באותו יום נתמכה היטב גם בעדותה של גב' איילה מילר, אשתו (עמ' 63 - 66 לפרוטוקול). השניים נחקרו על ידי ב"כ הנתבע וגרסתם לא נסתרה במאומה. השערת ב"כ הנתבע, לפיה יכול היה התובע ליטול רכב אחר של הרשות ולצאת מהיציאה האחורית של הבית, לא רק שלא נתמכה בבדל ראיה, אלא הופרכה לחלוטין על ידי העדים. ברשות התובע היה רכב אחד בלבד של הרשות וממילא, באותו יום הוא היה צמוד לילדיו ובפרט, לבתו הקטנה בת החמש וחצי. גם הטענה לפיה ביתו של התובע מצוי 2 דקות נסיעה מהאנדרטה חסרת בסיס ומופרכת לחלוטין. התובע הבהיר, כי ביתו מצוי מרחק 20 ק"מ מהאנדרטה (עמ' 49, שורות 33 - 40 לפרוטוקול) וגב' מילר השיבה

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 19-02-1933 מילר נ' אבו סאלח

לב"כ הנתבע, כי מדובר בנסיעה בת כ - 15 דקות (עמ' 65, שורות 24 - 26 לפרוטוקול). גרסתם בעניין זה לא נסתרה. גם בהתעלם מהעובדה שהתובע היה צמוד לילדיו באותו יום, ובהנחה שהתובע "ניחש" שהנתבע וחבריו יהיו באנדרטה באותו יום, לא קיימת ולו אפשרות תיאורטית, שהתובע הספיק להגיע מביתו לאנדרטה ובחזרה, באותו יום.

27. סיכומה של נקודה זו - הנתבע ייחס בפרסומיו לתובע עבירה פלילית חמורה ולכן, נדרשות ממנו, כמי שטוען לתחולת ההגנה מכח סעיף 14 לחוק, ראיות בעלות משקל משמעותי התואם את חומרת ההאשמות. הנתבע לא עמד בנטלים הרובצים לפתחו, ולו ברף הנמוך, לצורך הוכחת הארוע. להיפך, הוכח באופן פוזיטיבי, כי הארוע הנתבע בשני הפרסומים לא התרחש כלל ומדובר בבדיה. אע"פ, למעלה מן הצורך, כי הנתבע גם לא הוכיח שהתובע נהג באלימות או הפעיל כח בלתי סביר בארועים אחרים. טענות הנתבע בעניין זה אך העמיקו את חוסר האמינות בגרסתו. לפיכך, הנתבע אינו זכאי להגנה הקבועה בסעיף 14 לחוק ואף אין צורך לבדוק האם מתקיים היסוד המצטבר השני בסעיף 14 הנ"ל.

28. במסגרת כתב ההגנה נשען הנתבע אך על הוראות ההגנה הקבועה בסעיף 14 לחוק - "אמת דברתי". בסיכומיו, הוסיף הנתבע, כי הפרסום הראשון חוסה תחת הגנת תום הלב, מכח סעיף 15(8) לחוק. מדובר בטענה חדשה, בבחינת הרחבת חזית אסורה ולכן, דינה להידחות ולו רק מטעם זה. טענות הנתבע בעניין זה כלליות וסתמיות, תוך התייחסות לקונית ושטחית בלבד למקרה שבפנינו. למעלה מן הצורך, אתייחס בקצרה גם לעניין זה.

סעיף 15 לחוק, שכותרתו "הגנת תום לב", קובע כי במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע, תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות המפורטות בסעיפי המשנה. סעיף 15(8) מתייחס למצב בו "הפרסום היה בהגשת תלונה על הנפגע בענין שבו האדם שאליו הוגשה התלונה ממונה על הנפגע, מכוח דין או חוזה, או תלונה שהוגשה לרשות המוסמכת לקבל תלונות על הנפגע או לחקור בענין המשמש נושא התלונה; ואולם אין בהוראה זו כדי להקנות הגנה על פרסום אחר של התלונה, של דבר הגשתה או של תכנה".

ההגנה בסעיף 15(8) שייכת לקבוצת ההגנות הנוגעת למצבים בהם היתה קיימת חובה מסוג כלשהו לעשות את הפרסום וכן, למצבים בהן היה עניין אישי כשר של אדם כלשהו, שהצדיק את עשיית הפרסום. נתבע יהנה מההגנות המפורטות בסעיף 15 בכלל ובסעיף 15(8) בפרט, בהתקיים שני תנאים מצטברים. האחד - הוא עשה את הפרסום באחת הנסיבות המפורטות בסעיפים הנ"ל והשני - כי עשה את הפרסום בתום לב (א. שנהר, לעיל, בעמ' 250 וכן, ע"א 184/89 טריגמן נגד טיולי הגליל (רכב) בע"מ ואח' (31.12.1989)). מן הסתם, הפרסום גם צריך להיות אמת.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 19-02-1933 מילר נ' אבו סאלח

ההגנה הקבועה בסעיף 15(8) לחוק חלה בשני מקרים בהם הגיש המפרסם תלונה על הנפגע. במקרה הראשון, ההגנה תחול כאשר התלונה הוגשה לאדם הממונה על הנפגע, מכח דין או חוזה והיא מותנית בכך שתוכנה נוגע לעניין שבו קיימים יחסי ממונה - כפוף בין מקבל התלונה לבין הנפגע (א. שנהר, לעיל, עמ' 301). המקרה השני נוגע לתלונה אשר מוגשת לרשות המוסמכת. גם הגנה זו מותנית בכך שהתלונה הוגשה בתום לב.

אמנם, הנתבע הגיש תלונה למשטרת ישראל, שהיא הרשות המוסמכת לחקור בעניין המשמש נושא התלונה. עם זאת, הוכח כי הדברים שמסר הנתבע בתלונתו לא נכונים וכי הוא בדה מליבו ארוע שכלל לא התרחש. לכן, ברור כי לא מתקיים יסוד תום הלב, המהווה תנאי מצטבר להגנה מכח סעיף 15(8) לחוק. הפסיקה קבעה, כי נקיטת אמצעים סבירים על מנת לבדוק אם העובדות שבפרסום נכונות, מהווה תנאי חשוב לתחולת ההגנה בסעיף 15(8) והעדר בדיקה נאותה עשוי לשלול מהמפרסם את ההגנות, גם אם כוונותיו היו טובות ורצויות (ע"א 250/69 הוצאת מודיעין בע"מ ואח' נגד חתוקה, פ"ד כג(2) 135 ע"א 640/85 זיו קופר נגד איגוד המוסכים בישראל, פ"ד מד(1) 594, א. שנהר, לעיל, עמ' 293). על אחת כמה וכמה, נשללת ההגנה ממי שבדה את הארוע נשוא תלונתו.

לאותה מסקנה נגיע, נוכח הוראות סעיף 16(ב) לחוק, הקובע כי חזקה על נתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב, אם הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו. הנתבע בדה ארוע שלא התרחש וברור שלא האמין באמיתותו. לכן, חזקה עליו שעשה את הפרסום שלא בתום לב.

29. הנתבע אינו זכאי להגנות הקבועות בחוק. לכן, הוא אחראי על פי דין בעוולה של פרסום לשון הרע ועליו לפצות את התובע בגין נזקיו.

30. במישור הנזק - התובע עתר לחייב את הנתבע לפצותו בסך של 200,000 ₪, ללא הוכחת נזק, מכח סעיפים 7א(ב) ו- 7א(ג) לחוק איסור לשון הרע.

סעיף 7א(ב) לחוק קובע, כי בית המשפט רשאי לחייב את הנתבע לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 ₪, ללא הוכחת נזק (סכום זה צמוד למדד המחירים לצרכן והוא עומד כיום על למעלה מסך של 70,000 ש"ח). סעיף 7א(ג) לחוק קובע, כי מקום בו הוכח שלשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על כפל הסכום כאמור, ללא הוכחת נזק.

31. הפיצויים בגין לשון הרע נועדו להעמיד את הנפגע באותו מצב שבו היה נתון לולא פרסום לשון הרע ולהשיג שלושה יעדים - לעודד את רוחו של הניזוק שנפגעה בגין לשון הרע, לתקן את הנזק לשמו הטוב ולמרק את זכותו לשם הטוב, שנפגעה. לשם השגת מטרות תרופתיות

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 19-02-1933 מילר נ' אבו סאלח

אלה אין להסתפק בפיצוי סמלי, אך גם אין להטיל פיצויים העולים על שיעור הנזק שנגרם. הפיצוי התרופתי לא נועד רק להצהיר על הפגיעה ומנגד, הוא גם לא נועד להעשיר את הנפגע. הפיצוי התרופתי נועד להעניק פיצוי מלא על הנזק שנגרם, לא פחות ולא יותר. רק כך יהא ניתן לקיים את האיזון הראוי בין חופש הביטוי מזה לבין השם הטוב והפרטיות מזה. עוד נקבע בפסיקה, כי גם אם יש לדיני הפיצויים בגין לשון הרע תפקיד מחנך ומרתיע, אין בו, בתפקיד זה, כדי להגדיל את הפיצוי התרופתי מעבר למידותיו הטבעיות ואין בכוחו להגדיל את סכום הפיצויים שהיה מתקבל על פי הכללים בדבר השבת המצב לקדמותו (רע"א 4740/00 לימור עמר ואח' נגד אורנה יוסף ואח', פ"ד נה(5) 510). בנוסף, לפסיקת הפיצויים יש ערך הצהרתי, שיש בו כדי לבטא הכרה שיפוטית בכך שנעשתה כלפי התובע עוולה ושמו הטוב נפגע ללא הצדקה (א. שנהר, לעיל, בעמ' 369 וע"א 802/87 עקיבא נוף נגד אורי אבנרי, פ"ד מה(2) 489, 492 - 493).

32. בקביעת הפיצוי בגין עוולת לשון הרע, על בית המשפט לשקול את היקף הפגיעה במעמדו של הניזוק, בהשפלה שסבל, בכאב וסבל שהיו מנת חלקו ובתוצאות הצפויות מכל אלה בעתיד. יש להתחשב בטיב הפרסום, בהיקפו, מידת פגיעתו, בהתנהגות הצדדים ומידת הזהירות בה נקט המפרסם טרם ביצוע הפרסום (רע"א 4740/00, לעיל; א. שנהר, לעיל, עמ' 370).

בכל הנוגע לפיצוי מכח סעיף 7א לחוק, הדגיש בית המשפט העליון בפסק דינו ברע"א 2015/15 מאיר פלבסקי נגד חברת מקור הפורמייקה בע"מ ואח' (4.8.2016), כי האפשרות לפסיקת פיצוי ללא הוכחת נזק קיימת לא רק כאשר הנזק לא הוכח, אלא גם כאשר לא הוכח עצם קיומו.

33. בענייננו, הפרסומים נשוא התביעה ייחסו לתובע עבירה פלילית חמורה של איום ברצח באמצעות נשק, תוך שימוש לרעה בתפקידו כפקח הרשות. מטבע הדברים, יש באמירות בפרסומים אלו כדי להשפיל את התובע, לבזות אותו ולפגוע בשמו הטוב בארגון בו הוא עובד.

התובע הוא פקח רשות שמורות הטבע, בעל סמכויות חקירה ומעצר ומחזיק בנשק ברישיון. הצגתו כעבריין, חסר שליטה, שהשתמש בכח השררה ועשה שימוש שלא כדין בנשק, טומנת בחובה פוטנציאל נזק עצום לתובע והוא עלול היה לאבד את פרנסתו ואת הבסיס שבנה לאורך שנים ארוכות. בנוסף, נאלץ התובע להסביר עצמו לממונים עליו ולמעשה לכל שדרת הניהול במחוז (ראה עמ' 47, שורות 31 - 29 לפרוטוקול), צורך משפיל שהסב לו עוגמת נפש רבה. בהמשך, נחקר התובע באזהרה ונאלץ לעבור בדיקת פוליגרף, על מנת לבסס את אמיתות גרסתו. בנוסף, נוכח הפרסום הרחב של הסרטון באינטרנט והתגובות הקיצוניות שלא אחרו לבוא, הוא התמודד עם תחושת איום (עמ' 52, שורות 14 - 19 לפרוטוקול).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 19-02-1933 מילר נ' אבו סאלח

בנסיבות העניין, מתקיימים התנאים הקבועים בסעיף 7א(ג) לחוק. הנתבע, אשר בדה מליבו את הפרסומים נשוא התביעה, עשה זאת מתוך כוונת זדון לפגוע בתובע. כוונה זו נלמדת מתוך הפרסום עצמו, שמייחס לתובע מעשים פליליים, ועלול היה לפגוע בהמשך עבודתו כפקח ברשות ולסלקו, כגורם המפריע למאבק שניהל הנתבע בשם הדייגים. תוכן הפרסומים ודרך הפרסום - בין אם בתלונה במשטרה ובין אם בתפוצה של אלפי אנשים החברים בקבוצת הפייסבוק - מצביעים על כוונה ברורה להזיק לתובע ולפגוע בשמו הטוב.

יתירה מזאת, הנתבע לא שעה לדרישת התובע להסיר את הפרסום ולהתנצל (ראה מוצגים 5/ו - ת/17 וכן, עדות התובע בעמ' 47, שורות 16 - 22 לפרוטוקול) והתעלם גם ממכתב ההתראה שנשלח אליו טרם הגשת התביעה (ת/19).

34. בהתחשב במכלול השיקולים הרלוונטיים שפורטו לעיל, ונוכח הנסיבות המיוחדות האופפות את המקרה נשוא התביעה, אני פוסק לתובע פיצוי בסך של 120,000 ₪.

35. סיכומי של דבר, אני מקבל את התביעה ומחייב את הנתבע לשלם לתובע פיצוי בסך של 120,000 ₪. בנוסף, ישלם הנתבע לתובע את אגרות המשפט וכן, שכ"ט עו"ד בסך של 25,000 ₪. סכומים אלו ישולמו בתוך 45 ימים, שאחרת ישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק, מהיום ועד למועד התשלום בפועל.

המזכירות תמציא העתקים מפסק הדין לצדדים.

ניתן היום, ט"ו טבת תשפ"ב, 19 דצמבר 2021, בהעדר הצדדים.

אבישי רובס, שופט

